

Fyrtiofjärde sessionen (1992)

Allmän kommentar nr 20: Artikel 7 (förbud mot tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling)

1. Denna allmänna kommentar ersätter den allmänna kommentaren nr 7 (sextonde sessionen, 1982) genom att begrunda och vidareutveckla den.
2. Syftet med bestämmelserna i artikel 7 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter är att skydda både värdigheten och individens fysiska och mentala integritet. Det är konventionsstatens skyldighet att erbjuda alla människor skydd genom lagstiftning och andra åtgärder, i den mån det är nödvändigt, mot handlingar som är förbjudna enligt artikel 7, oavsett om de åsamkats av personer som begått dem i sin tjänsteutövning, utanför sin tjänsteutövning eller som privatpersoner. Förbudet i artikel 7 kompletteras med de positiva kraven i artikel 10, punkt 1, i konventionen, som kräver att "var och en som har berövats sin frihet skall behandlas humant och med aktning för människans inneboende värde."
3. Texten i artikel 7 tillåter inga inskränkningar. Kommittén bekräftar även att inga undantag från bestämmelsen i artikel 7 är tillåtna och dess bestämmelser måste fortsätta gälla även i ett allmänt nödläge i enlighet med artikel 4 i konventionen. Kommittén observerar även att ingen motivering eller förmildrande omständigheter får åberopas för att ursäktas en kränkning av artikel 7 av något skäl, inklusive dem som bygger på en order från en överordnad tjänsteperson eller allmän myndighet.
4. Konventionen innehåller inte någon definition av de begrepp som omfattas av artikel 7 och kommittén anser det heller inte nödvändigt att upprätta en förteckning över förbjudna handlingar eller skapa en skarp åtskillnad mellan olika slag av straff eller behandlingar; åtskillnaden beror på karaktären, syftet och allvarligheten i den utförda behandlingen.
5. Förbudet i artikel 7 gäller inte bara handlingar som kan orsaka fysisk smärta, utan även till handlingar som orsakar psykiskt lidande för offret. Enligt kommitténs uppfattning måste dessutom förbudet utökas till kroppsstraff, inklusive orimlig åga som straff för ett brott eller som en pedagogisk disciplinåtgärd. Det är lämpligt att i detta sammanhang understryka att artikel 7 särskilt skyddar barn, elever och patienter i utbildningsinstitutioner och sjukvårdsinrättningar.
6. Kommittén konstaterar att förlängd isolering av den frihetsberövade eller fängslade personen kan uppgå till handlingar som är förbjudna enligt artikel 7. Såsom kommittén tidigare har påpekat i sin allmänna kommentar nr 6 (16), hänvisar artikel 6 i konventionen generellt till avskaffandet av dödsstraffet i en utsträckning som kraftigt rekommenderar att ett avskaffande är önskvärt. När dödsstraffet tillämpas av en konventionsstat för de mest allvarliga brotten, måste det inte endast vara strikt begränsat i enlighet med artikel 6, utan även utföras på ett sådant sätt att det orsakar minsta möjliga fysiska och psykiska lidande.
7. Artikel 7 förbjuder uttryckligen medicinska eller vetenskapliga experiment utan den berörda personens fria samtycke. Kommittén konstaterar att rapporterna från konventionsstaterna i allmänhet innehåller få uppgifter om detta. Mer uppmärksamhet bör ägnas åt behovet och medlen för att säkerställa efterlevnaden av denna bestämmelse. Kommittén konstaterar också att särskilt skydd mot sådana experiment är nödvändiga för personer som inte kan ge ett giltigt samtycke, och i

synnerhet dem som på något sätt är berövade sin frihet eller fängslats. Dessa personer får inte utsättas för några medicinska eller vetenskapliga experiment som kan vara skadliga för deras hälsa.

8. Kommittén konstaterar att det inte är tillräckligt att förbjuda en sådan behandling eller ett sådant straff eller att göra det brottsligt för att genomföra artikel 7. Konventionsstaterna ska informera kommittén om lagstiftande, administrativa, rättsliga och andra åtgärder som de vidtar för att förhindra och bestraffa tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling i något av territorierna under deras jurisdiktion.

9. Enligt kommitténs uppfattning får konventionsstaterna inte utsätta människor för risken för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling vid återkomsten till ett annat land på grund av utlämning, utvisning eller avvisning. Konventionsstaterna ska också i sina rapporter ange vilka åtgärder de har antagit i detta avseende.

10. Kommittén ska informeras om hur konventionsstaterna sprider relevant information till befolkningen i stort om förbudet mot tortyr och behandling som är förbjuden enligt artikel 7. Brottsbekämpande personal, medicinsk personal, poliser och andra personer som deltar i omhändertagandet eller behandlingen av personer som är utsatta för någon form av gripande, frihetsberövande eller fängslande, måste få lämplig undervisning och utbildning. Konventionsstater ska informera kommittén om undervisning och utbildning och det sätt på vilket förbudet i artikel 7 utgör en integrerad del i de operativa regler och etiska normer som ska följas av dessa personer.

11. Förutom att beskriva åtgärderna för att ge allmänt skydd mot handlingar som är förbjudna enligt artikel 7, som alla har rätt till, ska konventionsstaten tillhandahålla detaljerad information om garantier för det särskilda skyddet av särskilt utsatta personer. Det ska noteras att en systematisk granskning av förhållningsregler, anvisningar, metoder och praxis samt ordningar för omhändertagande och behandling av personer som utsätts för någon form av gripande, frihetsberövande eller fängslande är ett effektivt sätt att förebygga tortyr och misshandel. För att garantera ett effektivt skydd för frihetsberövande personer, ska bestämmelser upprättas så att fångar kvarhålls på platser som är officiellt erkända som interneringsanläggningar och att namnen och platserna där de hålls frihetsberövande samt namnen på ansvariga personer för frihetsberövandet ska föras i register som är lättillgängliga för de berörda personerna, inklusive släktingar och vänner. Av samma anledning ska tiden och platsen för alla förhör registreras tillsammans med namnen på alla närvarande och denna information ska också vara tillgänglig för rättsliga eller administrativa förfaranden. Bestämmelser ska också upprättas mot hemligt förvar. I detta sammanhang ska konventionsstaterna garantera att alla interneringsanläggningar är fria från utrustning som kan användas för tortyr eller misshandel. Skyddet av fången kräver också skyndsamt och regelbunden tillgång ges till läkare och advokater och, under lämplig övervakning när utredningen kräver det, till familjemedlemmar.

12. För att motverka kränkningar enligt artikel 7 är det viktigt att lagen förbjuder tillåtlighet i rättsliga förfaranden för uttalanden eller bekännelser som erhållits genom tortyr eller annan förbjuden behandling.

13. Konventionsstaterna ska ange bestämmelserna i sin straffrättsliga lagstiftning som beivrar tortyr och grym, omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning när de presenterar sina rapporter, och specificera gällande påföljder för sådana handlingar, oavsett om de begåtts av offentliga tjänstepersoner eller andra personer som handlar på uppdrag av staten eller av

privatpersoner. Alla som kränker artikel 7, vare sig genom att uppmuntra, beställa, tolerera eller begå förbjudna handlingar, måste hållas ansvariga. Följaktligen får inte de som har vägrat att lyda order straffas eller utsätts för ogynnsam behandling.

14. Artikel 7 ska tolkas tillsammans med artikel 2, punkt 3, i konventionen. I sina rapporter ska konventionsstaterna ange hur deras rättssystem effektivt garanterar det omedelbara upphörandet av alla handlingar som är förbjudna enligt artikel 7 samt lämpliga prövningsmöjligheter. Rätten att lämna in klagomål mot misshandel, som är förbjuden enligt artikel 7, måste erkännas i den inhemska rätten. Klagomål måste undersökas snabbt och opartiskt av kompetenta myndigheter för att tillhandahålla effektiva rättsmedel. Konventionsstaternas rapporter ska tillhandahålla specifik information om rättsmedel som är tillgängliga för offer för misshandel och det förfarande som klagomålen måste följa samt statistik över antalet klagomål och hur de har behandlats.

15. Kommittén konstaterar att vissa stater har beviljat amnesti för tortyr. Amnestier är i allmänhet oförenliga med statens skyldighet att undersöka sådana handlingar, att garantera att sådana handlingar inte förekommer inom deras jurisdiktion och att de inte inträffar i framtiden. Staterna får inte frånta enskilda personer rätten till effektiva rättsmedel, inklusive ersättning och full rehabilitering i möjlig utsträckning.